

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Efter mange års debat om medejendomsret er tiden efter det radikale venstres opfattelse kommet, hvor folketinget bør gennemføre lovgivning om medeje for de ansatte.

Det radikale venstre må stille en række krav til en sådan lovgivning.

1. Den skal styrke interessefællesskabet omkring den enkelte virksomhed og dermed mindske modsætningerne mellem ansatte og kapitalejere.

2. Den skal på de enkelte virksomheder styrke samarbejdet og de ansattes indflydelse.

3. Den skal kunne tilpasses den danske erhvervsstruktur med mange mindre selvstændige enheder og modvirke magtkoncentrationer og centralstyring både af økonomisk og organisationsmæssig art.

4. Den skal varigt styrke virksomhedernes indtjeningsevne ved at skabe en ændret holdning til overskud i virksomhederne. Kampen om højere lønindkomster træder da i baggrunden til fordel for spredning af ejendomsretten til investeringerne.

5. Den skal sætte en proces i gang. Et fuldt færdigt system skal ikke presses ned over meget forskelligartede virksomheder.

Bemærkninger til forslagens enkelte led

ad 1. Fleksibel rammelovgivning

En lovgivning om medeje skal være en rammelovgivning, hvor de grundlæggende principper for den obligatoriske medejendomsret lægges fast, men hvor den konkrete udformning i enkeltheder overlades til ejere og ansatte. Herved opnås især, at medejendomsretten vil være nøje tilpasset den enkelte virksomheds struktur og problemer, og at medejendomsretten fra starten bliver et led i udviklingen af samarbejdet mellem ledelse og ansatte. Begge parter vil på denne måde få et indgående kendskab til og ansvar for ordningens tilrettelæggelse på netop deres virksomhed.

I rammeloven fastlægges ud over de principper, der skal følges, også en tidsfrist, inden for hvilken forhandlingerne mellem ansatte og ledelse på den

enkelte virksomhed skal være færdige. Det radikale venstre foreslår, at denne frist sættes til 2 år.

Kan der ikke opnås enighed inden for de 2 år, fastlægges reglerne for medejendomsretten af et særligt nævn. Medejendomsretsnævnet får i øvrigt også til opgave at yde rådgivning og teknisk bistand ved ordningernes udformning. Nævnet kan ligeledes få væsentlige opgaver ved tilrettelæggelsen af den nødvendige informations- og kursusvirksomhed – også i forhold til virksomheder, der falder uden for den obligatoriske ordning.

ad 2. Overskudsdeling

Det bærende princip for opbygningen af medeje skal være en deling af virksomhedens overskud.

Der kan først blive tale om deling af et overskud, når samtlige de med produktionen afholdte omkostninger er afholdt. Ikke blot løn, materialeomkostninger o. lign. skal tages i betragtning, men også afskrivninger, skatter og renter af virksomhedens gæld. Dermed er man dog ikke nået frem til en opgørelse af virksomhedens overskud, der kan bruges ved beregning af de ansattes andel. Hvis man vil undgå en u hensigtsmæssig forringelse af virksomhedernes soliditet, må fremmedkapital og egenkapital behandles ens. Derfor må også egenkapitalen i virksomhederne forlods forrentes. *Det radikale venstre foreslår, at det overskud, der fremkommer, når også forrentningen af egenkapitalen er fratrukket – såkaldt »overskydende overskud« – deles ligeligt med halvdelen til de ansatte og halvdelen til de nuværende ejere.*

Ved at dele overskydende overskud ligeligt mellem ansatte og ejere opnås, at begge parter får en interesse i høj indtjening – til gavn for virksomhedens trivsel på lang sigt. Efterhånden som de ansatte i kraft af overskudsdeling bliver medejere, vil også de få del i forrentningen af egenkapitalen.

Der er en række spørgsmål vedrørende beregningen af det overskydende overskud, der må afklares inden ordningens start. Det gælder eksempelvis spørgsmål om vurderingsprincipper, afskrivningsregler og især den rentesats, der skal bruges ved beregningen af afkastet af egenkapitalen.